

Nytt høringsnotat: forslag til permanente regler om rekonstruksjon og endringer i konkursloven mv.

Johan Ratvik
Partner

Paula Nina Leuta
Advokatfullmektig

Den 13. januar 2023 sendte Justisdepartementet ut et høringsnotat med forslag til endringer i konkursloven, dekningsloven og panteloven. Hovedformålet med forslaget er å innføre permanente regler om rekonstruksjon som skal erstatte tidligere regler om gjeldsforhandling og reglene i den midlertidige loven om rekonstruksjon (rekonstruksjonsloven) som ble vedtatt med virkning fra 11. mai 2020.

Departementets høringsnotat bygger i stor grad på EU- direktiv 2019/1023 om rammer for forebyggende rekonstruksjon m.m. og om endring av direktiv (EU) 2017/1132 (rekonstruksjons- og insolvensdirektivet).

Bakgrunnen for dette er et ønske om større harmonisering av norske regler om rekonstruksjon med EU-landene.

Høringsnotatet foreslår på mange punkter en videreføring av reglene i den midlertidige rekonstruksjonsloven som var bygd på énmannsutredningen fra Leif Villars-Dahl, men innebærer samtidig en rekke større endringer i dagens system. Vi har kort omtalt de mest sentrale endringene under.

1. Valgfri oppnevning av rekonstruktør - forholdet til forbud mot enkeltforfølgning

Departementet foreslår at det skal være valgfritt for skyldneren å oppnevne en rekonstruktør for rekonstruksjonsforhandlingene. Forslaget er begrunnet i økonomiske hensyn ved at det kan være kostnadsbesparende for skyldneren å ikke oppnevne rekonstruktør. Det antas også at forslaget vil gi skyldneren en større frihet til å selv forhandle med fordringshaverne i den innledende fasen.

Forslaget henger nøye sammen med muligheten for forbudet mot kreditorforfølgning ved rekonstruksjonsforhandlinger, såkalt konkursbeskyttelse. Dersom det ikke oppnevnes en rekonstruktør oppnås det heller ikke konkursbeskyttelse. Dette er en nyvinning i norsk rett, og dersom forslaget blir vedtatt blir det interessant å se i hvor stor utstrekning denne muligheten vil bli benyttet, og i hvilke tilfeller. Det vil uansett være mulighet til å be oppnevnt en rekonstruktør og/eller be om konkursbeskyttelse underveis i rekonstruksjonsforhandlingene

Departementet foreslår videre at det også uansett skal oppnevnes en rekonstruktør dersom rekonstruksjonsplanen skal vedtas ved såkalt gjennomtvangelse overfor kreditorklasser (se nærmere om dette under punkt 4), samt i tilfeller der et flertall av fordringshaverne begjærer det.

2. Klasseinndeling

Departementet foreslår regler om inndeling og avstemning i klasser som samsvarer med rekonstruksjons- og insolvensdirektivets regler. Formålet med forslaget er blant annet økt fleksibilitet, tilrettelegging for større grad av skreddersydde rekonstruksjonsløsninger og økte sjanser for en vellykket rekonstruksjonsplan.

Fordringshavere skal i tilfelle deles inn i klasser på en måte som sikrer at sammenlignbare rettigheter skal behandles likt. Det foreslås videre et minimumskrav til at usikrede og sikrede fordringshavere skal deles inn i minst to ulike klasser. Fordringshavere med delvis sikkerhet for sitt krav er foreslått å delta både i klassen for sikrede og usikrede krav med de respektive delene av fordringen sin.

Krav som etter lovforslaget skal holdes utenfor virkningene av et rekonstruksjonsforslag, har ikke stemmerett og skal følgelig ikke deles inn i klasser. Dette gjelder med mindre fortrinnsretten frafaller. I disse tilfellene antar departementet at også disse fordringshavere bør deles inn i en egen klasse.

Departementet foreslår også at aksjeeiere skal gis stemmerett i enkelte tilfeller. Aksjeeiere bør i disse tilfeller deles inn i egen klasse.

Det er videre foreslått unntak fra absolutt regel om klasseinndeling for små og mellomstore bedrifter. Det vil si at virksomheter med færre enn 250 ansatte og en omsetning som ikke overstiger NOK 430 millioner i året kan velge å ikke dele fordringshavere i klasser ved tvangsakkord.

3. Åpen regulering av hva en rekonstruksjon med tvangsakkord kan gå ut på

Den midlertidige rekonstruksjonsloven angir en uttømmende liste over hvilke alternativer skyldneren kan fremme i et rekonstruksjonsforslag. Departementet åpner for større fleksibilitet ved å foreslå at et rekonstruksjonsforslag kan gå ut på «*alle de tiltak som anses nødvendige for å avhjelpe skyldnerens økonomiske vanskeligheter og sikre at skyldnerens virksomhet helt eller delvis skal kunne videreføres av skyldneren eller noen andre*». Krav om en minimumsdividende foreslås ikke gjeninnført, men retten kan nekte stadfestelse dersom den finner at rekonstruksjonsforslaget ikke er «rimelig og rettferdig». I tillegg foreslås at enhver fordringshaver som kommer dårligere ut av forslaget enn vedkommende kan forvente i en konkurs kan begjære at rekonstruksjonsforslaget ikke skal vedtas.

4. Stemmeregler og gjennomtvngelse («cross-class cram-down»)

Departementet foreslår at et forslag om tvangsakkord skal vedtas med tilslutning fra et flertall i samtlige stemmeklasser, målt i beløp. Det antas videre at flertallskravet bør anses oppfylt når fordringer som representerer minst en halvdel av det samlede *stemmeberettigede* beløpet innen hver klasse, har stemt for forslaget.

Det er videre foreslått unntak fra hovedregelen om flertallskrav i hver kreditorklasse ved gjennomtvngelse overfor kreditorklasser på nærmere angitte vilkår, såkalt «cross-class cram-down». En slik ordning åpner for gjennomtvngelse av et rekonstruksjonsforslag dersom:

- Et flertall av klassene stemmer for forslaget, hvorav minst én av klassene er en klasse med sikrede eller fortrinnsberettigede fordringshavere, eller minst halvparten av klassene, hvorav alle med rimelighet kan antas å ville få dekning med konkurs, **og**
- Klasser som ikke gir tilslutning til forslaget, behandles minst like fordelaktig som andre klasser med lik prioritet og gis full dekning før en klasse med lavere prioritet gis dekning eller beholdes noen rettigheter etter forslag, **og**
- Ingen klasse får eller beholder mer enn den fulle verdien av sine fordringer eller rettigheter

Ovennevnte ordning forutsetter i tillegg skyldnerens samtykke. Kravet om skyldnerens samtykke er foreslått å ikke gjelde for de tilfellene der skyldneren overstiger terskelverdiene for små og mellomstore virksomheter (for definisjon se punkt 2).

5. Finansiering – utvidet adgang til å stifte panterett med «superprioritet»

Den midlertidige rekonstruksjonsloven gir selskaper adgang til å kunne etablere pantessikkerhet med prioritet foran eksisterende panthavere for å finansiere driften under en rekonstruksjonsprosess, såkalt panterett med «superprioritet». Etter dagens lovgivning gis det adgang til å etablere pantessikkerhet med «superprioritet» i driftstilbehør, varelager, og utestående fordringer, jf. rekonstruksjonsloven § 19.

Departementet åpner for å utvide adgangen til å etablere panterett med «superprioritet» til å gjelde alle skyldnerens eiendeler, men utelukker samtidig ikke at dagens begrensning til driftstilbehør, varelager og utestående fordringer bør videreføres. Høringsinstansene er bedt om innspill på hvilket alternativ som bør velges.

6. Ansattes rettigheter

En rekonstruksjonsprosess vil i de fleste tilfeller medføre endringer i driften som vil være av betydning for ansatte. Under inns pillsrunden og evalueringen av den midlertidige rekonstruksjonsloven, mottok departementet en rekke innspill om at det bør vurderes å innføre regler som gjør nedbemanning som ledd i en rekonstruksjon enklere og mindre kostnadskrevenende. Det har også vært stilt spørsmål om hvorvidt arbeidstakernes lønnskrav mv. bør kunne dekkes av den statlige lønnsgarantiordningen på samme måte som under konkurs, noe som da vil lette mulighetene for rekonstruksjon.

Departementet foreslår ikke endringer i reglene om ansattes rettigheter ved rekonstruksjonsforhandlinger i høringsnotatet.

7. Ingen endring for skatte- og avgiftskrav

Etter dagens lovgivning foreligger det en forskriftshjemmel i dekningsloven § 9-4 fjerde ledd til å gjøre midlertidig unntak fra fortrinnsretten for skatte- og avgiftskrav. Dette innebærer at den ellers gjeldende fortrinnsretten for skatte- og avgiftskrav ikke gjelder under en rekonstruksjon, og slike krav anses som uprioriterte krav. Departementet foreslår ingen permanente løsninger i forslaget og opprettholder unntak fra fortrinnsretten for skatte- og avgiftskrav i forskrifts form. Det understrekes samtidig at dette bør utredes nærmere.

Andre forslag - videre prosess

I tillegg til punktene som er nevnt over er det også flere andre forslag i høringsnotatet, blant annet endringer i eiernes rolle i rekonstruksjoner, endringer i reglene om håndtering av tvister under rekonstruksjon og et forslag om å redusere ankefristen over stadfestelsen fra fire til én uke.

Høringsfristen er satt til 13. april 2023, og det er vel å forvente at en ny lov vil bli vedtatt før den midlertidige loven oppheves 1. juli 2022.

Link til høringsnotatet m.m. finner du [her](#).

Ta kontakt med partner/advokat [Johan Ratvik](#) ved spørsmål.